TRENUL DE LA MIEZUL NOPŢII

— “Midnight Express”—

de Alfred Noyes

Traducerea: Mihaela şi Cristian Ionescu

Era o veche carte uzată, legată în pînză roşie de vatir[1]. O găsise, pe cînd avea doisprezece ani, în biblioteca tatălui sau, pe unul dintre rafturile superioare. Şi, contrar tuturor regulilor, o luase în camera lui pentru ca s-o citească la pîlpîirea unei lumînări, în timp ce restul bătrînei clădiri elisabetane se cufunda, sfîrîind şi scîrţîind, în obscuritate.

Astfel îşi reamintea întotdeauna tînărul Mortimer scena.

Camera sa era un mic cotlon izolat unde, cu două căpeţele de lumînare şterpelite, putea alunga tenebrele care invadaseră somnul altora. În contrast cu ei, cei mari, el îşi simţea atunci trăind, deosebit de intens, fiecare fibră şi fiecare celulă a tînărului său creier.

*****

Tic-tacul pendulei de la parter, bătăile propriei sale inimi, lunga tînguire ritmată a mării pe coasta îndepărtată, toate acestea îl umpleau de un setiment de adînc mister. Vechea carte uzată exercita asupra lui o stranie fascinaţie, deşi nu pricepuse niciodată cu exactitate tîlcul povestirii. „*Trenul de la miezul nopţii*”, aşa era intitulat volumul, avea la a cincisprezecea pagină, o ilustraţie, a cărei vedere copilul nu o putea suporta. Îl îngrozea.

Tînărul Mortimer nu reuşise niciodată să înţeleagă de ce această imagine îi producea un asemenea şoc. Desigur, era un copil imaginativ, însă de loc predispus la nevroze.

Şi el sărea această a cincisprezecea pagină, la fel cum odinioară - cînd avea vreo şase ani - traversa în fugă colţurile întunecate de pe scară, sau cum personajul din „*Bătrînul matelot*”, după ce a privit o singură dată împrejur pe drumul pustiu, îşi continuă apoi calea fără a mai întoarce capul vreodată.

La prima vedere, imaginea nu justifica cu nimic o asemenea obsedantă teroare. Cel mult, poate prenumbra care învăluia întregul tablou, constituind elementul cel mai frapant.

Desenul reprezenta peronul pustiu al unei gări, luminat de un singur felinar; un peron pustiu care sugera o încrucişare de linii pierdută undeva într-o regiune izolată. Pe chei nu se vedea decît o singură siluetă: cea, foarte sumbră, a unui bărbat în picioare la cîţiva paşi de felinar, un bărbat a cărui faţă invizibilă era întoarsă către gura întunecată a unui tunel care, nu se ştie pentru ce motiv ascuns, îl cufunda pe copil într-un abis de groază.

Bărbatul părea că ascultă. Avea atitudinea unui om care, încordat, aşteaptă ceva, poate declanşarea nu se ştie cărei drame înfiorătoare.

Din ceea ce copilul putuse înţelege din citirea textului, nimic nu putea explica impresia de coşmar trăit pe care i-o sugera ilustraţia. În orice caz, el nici nu putea rezista fascinaţiei cărţii, şi nici nu avea curajul de a înfrunta desenul în tăcerea şi singurătatea nopţii. Şi, pentru a nu o mai vedea, o prinse cu două ace cu gămălie de pagina următoare. Apoi se hotărî să citească povestirea pînă la sfîrşit. Însă, întotdeauna, înainte de a ajunge la pagina 50 îl fura somnul; amintirea a tot ceea ce citise seara se ştergea,

[1] VATÍR, vatiruri, s.n. Țesătură de bumbac, de in sau de cânepă, foarte apretată, folosită pentru întăriri la haine (bărbătești). – Din germ. Wattier[leinen]

noaptea următoare trebuind să o ia de la capăt; şi din nou, înainte de a ajunge la pagina 50, ațipea.

Anii trecură, Mortimer crescu şi uită totul - carte şi ilustrație.

Dar iată că într-o seară se găsi, puțin înainte de miezul nopții, pe peronul unei gări aflată la o încrucişare izolată. Şi cînd orologiul gării sună miezul nopții, îşi reaminti...

Părea că se deşteaptă dintr-un vis lung, nespus de lung...

Acolo, sub unica şi sinistra lumină, pe peronul pustiu se înălța, sumbră şi solitară, silueta care îi era binecunoscută. Un bărbat a cărui invizibilă față era întoarsă către gura întunecată a unui tunel. Părea că ascultă, încordat, la pîndă, exact ca acum treizeci şi opt de ani.

Însă acum Mortimer nu mai resimțea groaza de altă dată. Se va îndrepta către această siluetă solitară, o va demasca şi va vedea în sfîrşit fața care îi fusese atîta timp ascunsă. Se va apropia liniştit şi va găsi un pretext pentru a intra în vorbă cu necunoscutul: îl va întreba, spre exemplu, dacă trenul are întîrziere. Pentru un adult acest mod de acțiune părea deosebit de facil.

Dar mîinile i s-au crispat cînd a făcut primul pas, de parcă şi el, la rîndul său, ar fi fost în aşteptarea unui eveniment. Încet, deja cuprins din nou de obsesia izvorîtă din amintire, merse spre necunoscut, îl depăşi şi se întoarse pentru a-i vorbi.

Uluirea îl înlemni, răpindu-i graiul... Necunoscutul era propria sa copie... îşi privea propriul său chip, parcă răsfrînt într-o oglindă răutăcioasă... şi în ochii străinului strălucind în obrazul palid vedea propria sa expresie...

Inima îi tresări ca sub un şoc paralizant. Un val de panică îl înecă. Se răsuci brusc pe călcîie, cu respirația gîfîindă, traversă într-o goană nebună sala de aşteptare a gării şi se năpusti afară pe drumul luminat de lună. Împrejurimile păreau cu desăvîrşire pustii. Luna răspîndea asupra întregii regiuni lumina lividă a propriei sale dezolări.

Se opri o clipă şi auzi atunci, ca un ecou al paşilor săi, zgomotul fugii cuiva care-l urmărea şi care chiar în acel moment traversa sala de aşteptare. Apoi, fără ruşine, se lăsă pradă groazei; plin de o sudoare rece, ca un animal hăituit, o luă la fugă în lungul drumului lunar, mărginit de două nesfîrşite şiruri de plopi fantomatici, răsfirați simetric la infinit.

Pe una din margini, drumul era dublat de un canal rectiliniu, în care fiecare plop se oglindea inexorabil.

El auzea paşii celuilalt răsunînd în urma sa, apropiindu-se din ce în ce, lent, însă implacabil.

Atunci observă ceva mai departe, chiar lîngă drum, o căsuță albă, cu două ferestre obscure şi o uşă care îi dădeau aparența unui chip omenesc. Şi gîndi că, dacă ar putea ajunge la timp, acolo ar găsi poate un adăpost, o şansă de scăpare.

* * *

Paşii care-l urmăreau răsunau însă destul de departe, cînd, sufocat, se aruncă asupra uşii; scutură clanța, încercă să împingă uşa, însă în zadar.

Nu exista nici sonerie, nici clopot. Bătu cu amîndoi pumnii în panoul de lemn pînă cînd îşi zdreli la sînge încheieturile degetelor.

În sfîrşit, auzi paşi în interiorul casei. Fără grabă, aceşti paşi coborau o scară. Fără grabă, o mînă trase zăvorul uşii. O siluetă înaltă se contură în obscuritate. Într-o mînă ținea un sfeşnic cu o lumînare aprinsă, însă în aşa fel încît lui Mortimer îi era greu să-i distingă fața.

Deodată, îngrozit, îşi dădu seama că această față era acoperită de o cagulă.

Nu schimbară nici un cuvînt. Printr-un gest, necunoscutul îl pofti să intre. Şi cînd el se supuse, împinse zăvorul în spatele său. Apoi, invitîndu-l din nou printr-un gest, silueta o porni înaintea lui pe scara putredă.

Intrară într-o încăpere luminată de flăcările unui cămin. Şemineul era încadrat de două fotolii, iar lîngă unul dintre acestea era plasată o măsuță scundă de stejar, pe care se afla o veche carte uzată, legată în pînză roşie de vatir. Totul dădea impresia că oaspetele era de multă vreme aşteptat şi că totul fusese pregătit anume pentru el.

Silueta indică unul dintre fotolii, lăsă sfeşnicul lîngă carte şi se retrase, fără a pronunța vreun cuvînt, încuind uşa în urma sa.

Mortimer privi sfeşnicul. I se părea familiar. Mirosul de ceară topită îl proiectă în cămăruța bătrînei clădiri elisabetane a copilăriei sale. Ridică tremurînd cartea. O recunoscu imediat, deşi demult îi uitase existența. Îşi aminti totuşi pata de cerneală pe prima pagină. Şi apoi, simți un şoc cînd ajunse la pagina a cincisprezecea, cea pe care o prinsese în ace cînd era copil, pentru a o ascunde. Acele erau neatinse. Şi el atinse din nou acele bolduri înfipte acolo de degetele sale de copil înfricoşat.

Reluă începutul povestirii. Era decis de astă dată să o citească pînă la capăt şi să afle semnificația acestor întîmplări. Avea presentimentul că totul trebuia să se afle acolo, imprimat negru pe alb.

„Trenul de la miezul nopții” - acesta era titlul cărții.

Şi pe măsură ce citea, lucrurile se lămureau, pe încetul, în mod implacabil...

Era povestea unui bărbat care, în copilărie, găsise o carte a cărei ilustrație îl teroriza. Apoi crescuse şi o uitase. Însă, într-o noapte, pe peronul unei gări izolate, se regăsise chiar în seara pe care o reprezenta imaginea; văzuse silueta solitară sub felinar, o recunoscuse şi, îngrozit, fugise. Se refugiase într-o casă de pe marginea drumului; fusese condus într-o cameră, unde găsise cartea care-l aştepta acolo şi, în sfîrşit, se apucase s-o citească din scoarță în scoarță... Şi titlul acelei cărți era tot *„Trenul de la miezul nopții”*. Şi era povestea unui bărbat care, în copilărie...

Şi totul continua astfel mereu, mereu, mereu. Nu exista nici o ieşire posibilă.

Însă, cînd Mortimer regăsi pentru a treia oară pasajul despre casa de lîngă drum, fu cuprins de o bănuială chinuitoare, nemiloasă. Cu toate că nu exista o rezolvare, ar fi putut cel puțin să încerce să înțeleagă mai bine detaliile straniului cerc în care era prins. Însă detaliile nu aveau nimic deosebit. Ele existau din totdeauna. Numai că pur şi simplu Mortimer nu le sesizase niciodată semnificația lor ascunsă. Asta era totul.

Însă cine era ființa misterioasă şi neliniştitoare care îl condusese pe vechea scară?

În această privință, povestirea amintea ceva ce îi scăpase lui Mortimer. Ciudata gazdă care îi dăduse adăpost era aproape de talia sa. Era oare posibil ca de asemenea şi ea... Acesta să fie motivul pentru care fața îi era acoperită?

Şi chiar în momentul în care îşi punea această întrebare, auzi zgomotul cheii în uşa zăvorită. Misterioasa gazdă intră şi se apropie de el pe la spate.

Acum era aşezat în fața lui Mortimer, de cealaltă parte a focului. Cu o înfiorătoare nepăsare, ca o femeie care se pregăteşte să-şi scoată voalul, necunoscutul îşi ridică mîinile pentru a îndepărta cagula care îi ascundea chipul, Mortimer bănuia ce va vedea. Însă va fi fața unui mort sau a unui om viu?

Nu exista decît o singură scăpare, una singură.

Cînd Mortimer se aruncă înainte încleştînd gîtul călăului, propriul său grumaz fu prins cu aceeaşi forță brutală. Dublul ecou al țipătului lor sugrumat se confundă indistinct. Şi cînd ultimele suspine se stinseră, tăcerea din cameră fu atît de totală, încît s-ar fi putut auzi... tic-tacul pendulei de la parter, prelunga tînguire ritmată a mării pe faleza îndepărtată, precum treizeci şi opt de ani mai devreme.

Dar Mortimer reuşise în sfîrşit să scape.

Poate, la urma urmei, prinsese trenul de la miezul nopții.

Era o carte uzată, legată în pînză roşie de vatir...

După traducerea franceză apărută în volumul antologic „Les chefs-d'oeuvre de l'épouvante” (Editions Planete)

[Originally published in „*This Week*”, November 3, 1935. În românește povestirea a fost publicată în *Jurnalul S.F.* nr. 67/ 1994]